

A.S.BAYETTİN DİL KİMLİYİ VƏ KREBB ROBINSON "MASKASI": MƏTN "MİSTİFİKASIYASI" TEKNOLOGİYASINA DAİR

Müasir Britaniya ədəbiyyatının ən görkəmli nümayəndələrindən sayılan Antonia Syuzan Bayettin 1990-cı ildə işıq üzü görmüş olan və elə həmin ildə nüfuzlu Buker mükafatına layiq görülmüş "Possession: A Romance" romanı dil kimliyi probleminin tədqiqi baxımından, xüsusilə də bu və ya digər dil şəxsiyyətinin fərqli "niyyət maskası" (və ya "müəllif maskası") "taxmasının" mexanizmlərinin izlənilməsi baxımından maraqlı araşdırma materialı təşkil edir. Əsərin rizomatik strukturlu mətn "montaj" konstruksiyasında iki Britaniya ədəbiyyatının tədqiqatçısının (Roland Michell və Maud Bailey) iki ingilis ədəbiyyatı "klassikinin" (Randolph Henry Ash və Christabel LaMotte) məktublaşmalar, gündəlik yazıları əsasında bərpasına istinad edir. Məktublarda və eləcə də gündəliklərdə real və irreal hadisələrin porciolunmuş formada təqdim edilməsi A.S.Bayettin mətn strukturlaşmasında strateji məqsədinə xidmət edir: oxucunu bu hadisələrin və belə bir iki ingilis "klassikinə" mövcudluğuna inandıraraq müvafiq müəllif "oyununa" cəlb etmək, təhkiyə labirintinə salmaq. Məsələn, əsərdə Roland Mitçellin oxuduğu gündəliklərdən biri Krebb Robinsona (Crabb Robinson) məxsusdur. Xatırladaq ki, bunlarla yanaşı romanda daha üç şəxs: baş qəhrəmanın həyat yoldaşı Ellen Padubun, Blanş Pərsəttin (Blanche Glover), Sabina de Kercoz (Sabine de Kercoz) gündəliyindən geniş iqtibaslara yol verilir. Real olanla irreal olanın çuğlaşması sanki işıq və kölgənin "oyunu" kimi çox uyariq gerçəkləşdirilmişdir. Belə ki, bu dörd nəfərdən biri Britaniya ədəbiyyatı tarixinin real personajdır. Henry Crabb Robinson (1775-1867) [1] haqqatdan da Britaniya ədəbi-mədəni elitəsi ilə sıx təməllərə malik olub uzun illər William Blake, Coleridge, William Wordsworth, Charles Lamb, və başqaları ilə münasibətlərini, söhbətlərini əksini tapdığı gündəliklər tutmuşdur. Onun gündəlikləri (Diary, Reminiscences and Correspondence) ölümündən sonra 1869-cu ildə işıq üzü görmüşdür. Maraqlı odur ki, oxucusunu intellektual "oyuna" cəlb edən müəllif müəyyən "mistifikasiya maskası" ni taxmaqla Robinsonun üslubunu tam mənimsəyir və bilavəsiti Robinsonun dil kimliyinə uyğun olaraq, yəni onun "müəllif maskası"ni istifadə edərək gündəliklərinə "alavələrlər" edir⁴⁴.

Epigrafiq və "əlavə olunmuş" mətnlərin (gündəlik və məktublardan) A.S.Bayettin adıcılın romanında müəllif üslubu ilə uyurluq səviyyəsini dəyərləndirmiş M.Y.Samuylova Ronald Mitçellin üzərində işlədiyi Robinson gündəliyinin bədii mistifikasiya olduğunu, bu hissələrin müəllifə vacib olan informasiyanı əks etdirdiyini qeyd etmişdir. M.Y.Samuylov A.S.Bayettin əsas kimi real səndədən istifadə etdiyini, Robinsonun üslubunu və qeydlər aparma tərzini saxlamaqla bədii mistifikasiyaya yol verdiyini vurğulamışdır [2, s.18]. Sözsüz ki, artıq tarəfimizdən də qeyd edildiyi kimi, dərin ədəbiyyat tarixi bilicisi kimi A.S.Bayett Krebb Robinson gündəliklərindən xəbərdar idi və onun üslubunu müvəffəqiyyətlə mənimsəmişdir. Bu məqamda biz, şübhəsiz ki, M.Y.Samuylova ilə razılaşıq. Lakin M.Y.Samuylova Robinsona istinadən verilən bütün hissələrin Bayett qələmindən çıxdığını öngörürək yanlış: təqdim edilən mətn parçaları sif "bədii mistifikasiya" olmayıb, intertekst formatında da təəcəssüm etdirir. Belə ki, aşağıda izləyəcəyimiz kimi, Bayett bəzi abzasları yenilə sista şəklində təqdim etməklə "gündəliklərin" autentiklik əmsalını yüksəltməyə çalışmışdır.

"I early found that I had not the literary ability to give me such a place among English authors as I should have desired; but I thought that I had an opportunity of gaining a knowledge of many of the distinguished men of the age, and that I might do some good by keeping a record of my interviews with them." [3, s. 28]

Bu hissə olduğu kimi götürülüb, yəni allyuziyanın tam sitat nüvəsinə aid edilə bilər. Müqayisə edək: *I early found that I had not the literary ability to give me such a place among English authors as I should have desired; but I thought that I had an opportunity of gaining a knowledge of many of the most distinguished men of the age, and that I might do some good by keeping a record of my interviews with them* [4]. Bu iqtibas hissəsi romandakı birbaşa Robinson (orijinal) gündəliyi sitatı olan kimi fakt deyil və irəlində bir daha təkrarlanır⁴⁴. Məhz real iqtibas faktları L.A.Bertoldi tədqiqatçıların və digər Krebb Robinsonun gündəliklərini intertekst mənəvi kimi qeyd etməsinə yol açmışdır [5]. Əks halda sadəcə olaraq, real müəllifin adından yazılmış mistifikasiya mətn kimi sotsiyalləndirilməsinə razılaşmaq olardı.

My breakfast party went off very well indeed, as far as talk was concerned. I had with me Bagehot, Ash, Mrs Jameson, Professor Spear, Miss LaMotte and her friend Miss Glover.

After my breakfast I accompanied Mr. Wordsworth, Mr. Hutton, and a Mr. Smith to look at some fields belonging to the late Mr. Wordsworth, and which were to be sold by

⁴³ Azərbaycan Dillər Universiteti, benovshe.m@gmail.com

⁴⁴ *Were this my last hour (and that of an octogenarian cannot be far off) I would thank God for permitting me to behold so much of the excellence conferred on individuals. Of women, I saw the type of her heroic greatness in Mrs Siddons; of her fascinations, in Mrs Jordan and Mlle Mars; I listened with rapture to the dreamy monologues of Coleridge—"that old man eloquent"; I travelled with Wordsworth, the greatest of our lyrical-philosophical poets; I relished the wit and pathos of Charles Lamb; I conversed freely with Goethe at his own table, beyond all competition the supreme genius of his age and country. He acknowledges his obligations only to Shakespeare, Spinoza and Linnaeus, as Wordsworth, when he resolved to be a poet, feared competition only with Chaucer, Spenser, Shakespeare and Milton.* [3, s. 28-29]

the last somewhat taciturn. Ash had never met *Miss LaMotte*, who indeed came out exceptionally to please me and to speak to her dear Father, whose *Mythologies* I have had some hand in bringing before the English public. [3, s. 29]

Qarşılaşdırılma təhlil ilk olaraq, onu göstərir ki, *breakfast party* ifadəsini təsadüfən işlətməmişdir. Belə ki, 1) gündəlik mətni ilə tanışlıq K.Robinsonun öz mənasını olan "aydınlarla" – dövrün ən görkəmli mədəniyyət, incəsənət, ədəbiyyat nümayəndələrlə görüşlərini məhz, səhər yeməyi və axşam yeməyində keçirdiyini təsbit etməyə imkan verir⁴⁵; 2) breakfast sözü Robinsonun orijinal gündəliyində təxminən 150 dəfə işlənməklə ən yüksək işlənmə tezliyi nümayiş etdirmiş ləksəmlər sırasına daxil edilir. Həç şübhəsiz ki, K.Robinsonun xatirə gündəliyi ilə yaxından tanış olmuş A.S.Bayett məhz bu faktları nəzərə almaqla "əlavələri" etmişdir. Və bilərəkdən seçilmiş köz-sözlər mətnin orijinal Robinson gündəliyi ilə autentikliyi təəsirətinin yaradılması üçün istifadə olunmuşdur. Bununla da oxucusu ilə "oyuna" giren A.S.Bayett onun diqqətinin yayındırılması məqsədini güdmüşdür. Analoji digər fakta nəzər salaq: Robinsonun orijinal gündəliyində "Lady Byron" onomastik vahidinin yüksək işlənmə tezliyi müşahidə edildiyindən (bu onun original gündəlik mətnlərindən on iki dəfə işlədilmişdir)⁴⁶, A.S.Bayett bu preşedent onomini də öz mistifikasiyası oyununa cəlb etmişdir. *We discussed also the so-called "spiritual" manifestations, about which Lady Byron wrote to me with great feeling* [3, s. 29]. Bayett Robinsonun Lady Byronla onun münasibətlərinin formatını və onların müzakirə etdikləri mövzuların spektrini nəzərə alaraq, müvafiq qeydini qələmə almışdır. Robinsonun gündəlikləri ilə tanışlıq Lady Byronun doğuran da Robinsonla məktublaşmasından real fakt olduğunu ortaya qoyur. Onu qeyd edək ki, məhz *spirit* konsepti Robinsonun gündəliyində on aktual olan və fərqli freymlər səviyyəsində təzahür tapan əsas konseptlərdəndir. Təkcə onu demək kifayətdir ki, original Robinson gündəliyində *spirit* və öndən törəmə (*spiritual, spiritualism*) sözlər 300 dəfədən çox işlədilmişdir. Təkcə bir cümlə ilə bağlı qeyd edilən bu üç fakt onun deməyə əsas verir ki, A.S.Bayett həqiqətdən də Robinsonun gündəliyi ilə və ümumiyyətlə onun yazı üslubu ilə yaxından tanış olduqdan onunun dil kimliyinə dərinədən bələd olduqdan sonra müvafiq "əlavələr" yüksək ustalıqla "parçınılmaya" müvəffəq olmuşdur.

Bayettin "mətn imitasiyasındakı" ustalığın daləət edən daha bir məqam onun məhz, Robinsonun dil kimliyinə uyğun olaraq, emosional gəlginliyi zəif olan, bir qədər neytral tonlu qeydlər aparması ilə bağlıdır. Belə ki, Viktorina dövründə qələmə alınmış gündəliklərin emosional tutumunun verbal representasiyasını araşdırmış tədqiqatçılar Robinsonun digər mətuşirləri ilə müqayisədə daha az ekspressiv təhkiyəçi olduğunu vurğulayırlar [6]. Bayett də eynilə orijinal mətnədə olduğu kimi, Robinsonun "əlavələrini" emosionallıqla yükləmişdir.

Məlumdur ki, bir mətnin digər mətnində təqlidi, daha dəqiq desək, imitasiya intensiyası ilə təqlidi bilavasitə dil oyunları texnikalarında hesab edilir (dil oyunlarının lingvistik aspektdən dəyərləndirilməsiə bağlı daha ətraflı bax: [7]). Söhbət hər hansı müəllifin digər müəllif üslubunun ləksik və grammatik prinsiplərini özününküləşdirməyə çalışaraq onun təqdim etməsindən getmir. Dil oyunları çərçivəsindəki imitasiya texnikası bir müəllifin müəllifi olduğu bədi mətnin süjet-kompozisiya tələblərinə uyğun olaraq, digər müəllifə aid olan üslubunun təqlidini, əsərinin mövzusunun "inkışafını" nəzərdə tutur. Bədi mətnədə dil oyunları iləzləmiş tədqiqatçılar bu zaman məhz, həm allyuziv prinsipin, həm də imitativ prinsipin ön plana çıxdığını vurğulayırlar (imitasiya texnikasının dil oyunlarındakı inkışafı haqında daha ətraflı bax: [8, s. 64-71]). "*Dil oyunun imitativ prinsipi* – mətnin nitq kodunda müəllif tərəfindən istifadə edilən *prototip xüsusiyyətlərinin "tanınmasını" köklənən texnikaları əhatə edir...* Dil oyunun imitativ prinsipi onun müəllif nitqinin elementi kimi (*nitq maskası kimi*) və habelə personajların nitqləri kimi təzahür tapmasını mümkün edir. (kursiv bizimdir. – B.M.)" [9, s. 101-110]. O da məlumdur ki, "dil oyunun prinsipi kimi imitativ assosiativ kontekstə malik olur" və assosiativliyin məqsədi "... kiminsə üslub və nitq tərzinin təqlid edilməsinə işarə etmək" məqsədini güdür [10, s. 23-24]. Başqa sözlə desək, A.S.Bayett qəsdən, yəni assosiativlik işarəsi olaraq, Robinsonun terminologiyasından yararlanmış, onun müərciat etdiyi preşedent onimlərdən istifadə etmişdir. A.S.Bayett Viktorian dövrünü və ümumiyyətlə Britaniya ədəbiyyatının dərin bilicisi kimi ustalıqla yararlandığı preşedent fenomenlərdən birinə diqqət edək: A.S.Bayett Robinsonun "gündəliyində" iqtibas qeyd edir: *We discussed also the so-called "spiritual" manifestations, about which Lady Byron wrote to me with great feeling. There was talk of Mrs Stowe's claim to have conversed with the spirit of Charlotte Brontë.* [3; 45]. Yalnız dərin ədəbiyyat bilicilərinə məlum olan bir fakta görə, "Tom dayının daxması" dəhi Amerika yazıçısı Harriet Biçer Stou (Harriet Beecher Stowe) ona Şarlotta Brontenin ruhu ilə danışmaq nəsib olduğunu ətraf etmişdir. Stou hətta Bronteninin "ruhunun" ona ədəbi təqəqçilərin kobudluğundan, qarəzliylindən şikayət etdiyini dilə gətirmişdir. Brontə tədqiqatçılan Emily Midorikawa və Emma Claire Sweeney burada söhbətin yazıçının ikinci əsəri "Şerli"dən (Shirley) gedə biləcəyini önsütmüşlər [11].

⁴⁵ "Mr. Robinson's breakfast and dinner parties were characteristically interesting. He did not seek to gather about him either the lions or the wits of the day. There were witty men and eminent men at his table, but not as such were they invited. None were allowed to come there who showed themselves to be either intolerant or subservient. He liked to gather around him cultivated and earnest representatives of various phases of political and religious thought" (kursiv bizimdir. – B.M.) [4].

⁴⁶ "Dr. King called, and in the evening I called by desire on Lady Byron. — a call which I enjoyed, and which may have consequences. ... I was informed that Lady Byron wished me to call on her; which I did last Tuesday. I was much pleased with Lady Byron. She is a very remarkable woman, and is most generous and high-minded" [4].

Maraqlıdır ki, Stou özü də Bronte ruhu ilə mükaliməsinin məktubunda – gözəl həmkarlıq, dostluq münasibəti qurduğu Corc Eliotla yazdığı məktubda qeyd etmişdir. 11 may 1852-ci ildə Eliotla yazdığı məktubda öz “spiririk təcrübəsinin” xatırladın Snou qarşı tərəfdən birmənalı reaksiya ala bilməmişdir. Be3lə ki, Eliot Snounun Brontenin “ruhu” ilə söhbəti əhvalatını “fövqəladə qeyri-adilək” (enormously improbable) kimi qiymətləndirmişdir [12]. Müqayisə üçün qeyd edək ki, Snounun Brontenin “ruhu” ilə söhbəti məsələsi eynilə reallıqda olduğu kimi, A.S.Bayettin əsərində də məktubda xəbər çatdırılır. Və eynilə reallıqda olduğu kimi [13], burada da həmin “fakt xatırladın” Robinson (yəni, A.S.Bayettin “Robinsonu”) hadisəyə aşkar münasibət, yəni eynilə sərgiləmiş, Eliot kimi inanıb-inanmadığını açıq şəkildə bildirmir. Bronte “ruhu” ilə bağlı məqamı ümumiləşdirərək qeyd edək ki, 1) hissə real “saçlı kontekstə” aslanılır; 2) hadisənin formatı assosiasiyaya əsasən romanın stüjetinə adaptə olunur; 3) dil oyununu real və irreal olanın çuğlaşdırılması və “müallif maskası” vasitəsilə imitasiya formatında verilməsilə gerçəkləşir. Bununla da, Krebb Robinsonun “müallif maskasını” mənimsəmiş A.S.Bayett öz mətnini Robinson qələmindən çıxış orijinal mətn kimi oxucusuna “sırmağa” çalışmış, onunla maraqlı “dil oyunu” başlatmışdır. A.S.Bayett oxucusunu “labirintə” salır: məhz, hazırlıq oxucu harda real intertekstin, harda isə mistifikasiya notisi olan mətni fərqləndirə bilər. Bu məqamda “ehtimalın mücərrəd modelinin – labirint” olduğunu önsü sürən U.Ekonun sözlərini xatırlatmaq yerinə düşərdi. “Labirintin üç növü” olduğunu önsü sürən Eko üçüncüsinin tor formatına malik olduğunu vurğulayır: “Bu, Delez və Qvattarinin “rizoma” adlandırdıqlarıdır. Rizoma ilə qurulmuşdur ki, buradakı bir yol digəri ilə kəsişmə şansına malik olur. Potensial olaraq, bələ struktur nəhayətsizdir. *Ehtimalın məkanı – əb rızomanın məkanındır*” [16].

Heç şübhəsiz ki, “Possession” romanındaki ehtimalar “düyün”ündə, “müallif məskalarında” A.S.Bayettin öz real dil kimliyi, şəxsiyyəti dəşifirə edilmişdir. Bələ ki, onu tanıyan və mükaliməyə girmək imkanına malik olmuş insanların ortaq rəyinə görə, Bayettlə birbaşa açıq dialoq qurmaq olduqca çətindir. əsərində də “o, öz həmsöhbətini yanlış məcraya yönləndir və obrazların mozaikliyində oynayar. Onun əsərlərində də bütöv stüjet xətləri “hiyləylə” gizlədilmiş alluziyalara kəşifçilərlər”. Həmin alluziyaların haləsiniñ altından isə Bayett onun oyuna qoşulmuş öz “oxucusuna razi bir gülüşlə göz vurur” [14]. Oxucu isə müallifin “eyhamlarını” – alluziyalarını gözəməyə çalışır. Bu zaman oxucunun bədii mətnin interpretasiyasındaki linqvopersonoloji özləkliləri, br növ “oyuna” girmiş olur. Bələ ki, bədii mətnin hermenevtikasının linqvopersonoloji aspektlərini aradırmış O.V.Tvarjinskayanın da qeyd etdiyi kimi, əgər professional interpretasiya, yəni professional dilçi və ədəbiyyatçıların təhlili bilavasitə mətnin özinə və müallifin dil şəxsiyyətinə aslanırsa, sıravı oxucunun interpretasiyası məhz həmin oxucunun dil kimliyi özləklilərinə istinad edir [15;18]. “Possession” romanını ilə bağlı eyni fenomen izləmək mümkündür. Bələ ki, 1990-cı ildə işıq üzü gürdüyü dövrdən günümüzdək dilçi və ədəbiyyatçılar əsərdəki alluziyal fonları “açıqlığa qovuşdurmağa”, bu və ya digər leksik vahid və ya ifadələrin “saçlı kontekstin” müəyyənləşdirməyə çalışdıqlarında halda, Bayett hər il romanı sadəcə iki nəfərin sevgi hekayəsi kimi dəyərləndirən sıravı fermer və işçilərdən minlərlə məktub almaqda davam edir [14]. Göründüyü kimi, burada da linqvopersonoloji özləklilər, fərdin dünyanın dil mənzərəsi faktorları həlledici rol oynayar. Bayettin çoxsaylı təbhiyyatçı alt semantik şərtlənmələri isə yalnız hazırlıq oxucu və ya U.Ekonun terminologiyası ilə desək, “müttəfiq oxucuya” bəlli olur. Xatırlıdaq ki, U.Eko mətdəki eyhamların, rizomatik ehtimalın çözümünü bərsində yazırdı: “ Mən öz isimdə hansı ideal oxucuya yönlük fəaliyyət göstərmişəm? Təbii ki, müttəfiq. Hansı ki, mənim oyunumu oynamağa hazırdır” [16].

Göründüyü kimi, A.S.Bayettin “Possession” romanı öz strukturu baxımından rizomatik matrisə təcəssüm etdirməklə, müalliflə fərqli paralel mətn bölmilərdə fərqli “müallif maskası” seçimi imkanından yararlanmağa münbit şərait təqdim edirdi.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat

1. Henry Crabb Robinson <https://www.britannica.com/biography/Henry-Crabb-Robinson>
2. Савулюкова М. Е. Поэтика эпиграфического и эпистолярного (дневник, письмо) в романе А.С. Байетт “Облачат”, автореферат дис. – канд.д-та филологических наук, Великий Новгород, 2008, 22 с.
3. Wyatt A. S. Possession: A Romance, New York: Random House, 1990, 573 pp. <http://www.unife.it/letterefilosofia/lin/linque/inscrapamento/letteratura/inglese/>
4. Full text of Diary, reminiscences, and correspondence of Henry Crabb Robinson. https://archive.org/stream/diaryreminiscences00robi/diaryreminiscences00robi_djvu.txt
5. Bertoldi L.A. ‘Literary Critics Make Natural Detectives’: Intertextuality and Intra-textuality in A. S. Bayt’s ‘Possession’, Tesi di Laurea, Università degli Studi di Padova, Facoltà di Lettere e Filosofia Anno Accademico 2011/2012 http://tesi.cab.unipd.it/42871/1/Bertoldi_Alessandro2012.pdf
6. Anne-Marie Millin, The Victorian Diary: Authorship and Emotional Labour [https://books.google.az/books?id=99wCvAAQBAJ&pg=PT80&dq=Diary,+Reminiscences+and+Correspondence+%D0%90%D0%9B%D1%82%D1%82%D1%82%D1%82&pg=PR80&pg=PT80&dq=Diary,+Reminiscences+and+Correspondence+%D0%90%D0%9B%D1%82%D1%82%D1%82%D1%82&pg=PR80&pg=PT80](https://books.google.az/books?id=99wCvAAQBAJ&pg=PT80&dq=Diary,+Reminiscences+and+Correspondence+%D0%90%D0%9B%D1%82%D1%82%D1%82%D1%82%D1%82&pg=PR80&pg=PT80&dq=Diary,+Reminiscences+and+Correspondence+%D0%90%D0%9B%D1%82%D1%82%D1%82%D1%82&pg=PR80&pg=PT80)
7. Ahti-Veikko Pietarianni. Game Theory and Linguistic Meaning https://books.google.az/books?id=A6ezAeAAQBAJ&pg=PA92&pg=PA92&dq=language+game+imitation+linguistics&source=bl&ots=ifF6Gh1d0&sig=ACRU3Lip4_d2bW0L_xUA_
8. Benz, A., Jäger, G. & van Rooij, R. An introduction to Game Theory for linguists. In Benz, A., Jäger, G. & van Rooij, R. (eds.), Game Theory and pragmatics, Basingstoke: Palgrave MacMillan 2005, pp. 1–82. <https://pdfs.semanticscholar.org/7bb4/c2e0666a8932c3bb18023997296f68097a.pdf>
9. Грцидан Т.А. Художественный текст как поле языковой игры // Уральский филологический вестник. Серги: Психология науки в образовании. 2012. № 5. С. 101-110. <https://cyberleninka.ru/article/n/hudozhestvennyy-tekst-kak-pole-vazykovoy-igrы>
10. Грцидан Т.А. Языковая игра: стереотип и творчество. Монография. – Екатеринбург: Урал. гос. пед. ун-т, 1996. 225 с. <https://www.twirpx.com/file/247922/>
11. Coe A. That Time Charlotte Brontë’s Ghost Haunted Harriet Beecher Stowe, 31.10.2017, <https://www.lerrylatter.com/story/charlotte-brontes-ghost-haunts-harriet-beecher-stowe>
12. Atlas N. The Literary Friendship of George Eliot and Harriet Beecher Stowe, June 26, 2017 <https://www.literaryclassicsstudy.com/literary-musings/the-literary-friendship-of-george-eliot-and-harriet-beecher-stowe/>
13. Miodorikava E. The Ghost of Charlotte Brontë, October 15, 2014 <https://somethingivimed.com/2014/10/15/the-ghost-of-charlotte-bront/>
14. Лавринов В. К., Печурин Д. В. Последствие переводчиков // Байетт А.С. Облачат. М.: «Азбука-Агитус», 2002. https://www.e-radnec.club/chapter.php/3880/65/Bayett_-_Obklad%27.html
15. Тваржинская О.В. Обобщенная герменевтика поэтического текста: лингвopersonологический аспект, автореферат диссер. – канд. филол. наук., Кемерово 2013, 28 с.

Açar sözlər: dil kimliyi nəzəriyyəsi, A.S.Bayett, Henri Krebb Robinson, “müəllif maskası”, intertekt və “şəuli kontekst”.

Key words: theory of language personality, A. S. Byatt, Henry Crabb Robinson, “author’s mask”, intertextuality, “vertical context”.

Ключевые слова: теория языковой личности, А.С.Байетт, Генри Крабб Робинсон, «авторская маска», интертекст и «вертикальный контекст».

A.S.Byatt’s Language Personality and Crabb Robinson Mask: about the Technology of Text Mystification

Summary

In this article the writer’s language personality which is expressed in A. S. Byatt’s novel of “Possession: A Romance” is analyzed. It becomes clear that this work written in postmodern novel genre possesses a complex rhizomatic structure. A. S. Byatt mastered the written language traditions of Victorian epoch deeply in order to create the impression of the authenticity of the letters, diaries which were presented as a historical document in that novel. More particularly A.

S. Byatt who cited from H. C. Robinson’s diary, realized text mystification and made additions to Robinson’s diary parallelly. In her additions A. S. Byatt succeeded in mastering Robinson’s language personality thoroughly and in using his “language mask”.

Языковая личность А.С.Байетт и «маска» Крабб Робинсона: о технологии «мистификации» текста

Резюме

А статье исследуется писательская языковая личность А.С.Байетт в романе «Обладать». Становится известно, что данное произведение, написанное в жанре постмодернистического романа имеет сложную ризоматическую структуру. А также становится известно, что для аутентичного воспроизведения стиля писем и дневников, А.С.Байетт тщательно изучила традиции эпистолярного письма Викторианской эпохи. Конкретно сказать, А.С.Байетт мастерски использует интертекстуальные вкрапления из реальных исторических дневников Г.К.Робинсона и параллельно с этим «мистифицирует» над текстом его дневников, то есть делает к нему свои авторские «поправки». Эти «добавочные» тексты самой А.С.Байетт позволяют констатировать факт мастерского использования «авторской маски» Робинсона.

Rəyçi: fil.f.d., dos. T.Əmirova